

2) інсценіровка міжгороднього (либо даже міжнародного) обмену житих помещений с інсценіровкой отъезда потерпевшого в другой населенный пункт;

3) многократные обмен либо перепродажи жилого помещения в течение относительно короткого промежутка времени, в том числе и міжгородніе обмены.

Ко второй группе следует отнести такие способы сокрытия данного преступления, как:

1) інсценіровка самоубийства;

2) інсценіровка смерти в результате болезни;

3) інсценіровка разного рода несчастных случаев, в том числе от электротравм или дорожно-транспортных происшествий.

Таким образом, расследования убийств, связанных с завладением жильем, подтверждает тот факт, что действия по подготовке, совершению и сокрытию преступления оказывают значительное негативное влияние на расследование данной категории преступлений.

### **КОЛОДІНА А. С.**

Національний університет «Одеська юридична академія»,  
асистент кафедри криміналістики

### **БАЗОВА (УНІВЕРСАЛЬНА) МОДЕЛЬ МЕТОДИКИ РОЗСЛІДУВАННЯ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ**

Досліджуючи теоретичні питання криміналістичної методики розслідування, окрему увагу необхідно звернути на проблематику формування типової моделі розслідування (базової методики). Існує думка, що перш ніж формувати окремі методики, повинна бути сформована загальна, універсальна модель, на базі якої можливо створювати конкретні методики розслідування.

Вперше цього питання торкнувся А. М. Ларін в 1996 р.: міркування про протиріччя і прогалини в структурі криміналістики наводять на думку про те, що традиційні розділи криміналістики — техніка, тактика і методика розкриття окремих видів злочинів повинні передувати розділом, що містить положення загальні для всіх або багатьох слідчих дій, для всіх або багатьох кримінальних справ незалежно від кваліфікації. Цей розділ може бути названий загальною методикою розслідування [3, с. 34].

В даному випадку, доречно сказати, що були спроби виділити «загальний метод розслідування» вченими криміналістами різних поколінь — С. Н. Чуріловим, І. Н. Якімовим, В. І. Громовим, Б. М. Шавером та ін.

Так, С. Н. Чурілов вважає, що загальний (універсальний) метод розслідування включає в себе всі теоретичні положення криміналістичної методики і спрямовує їх на оптимальне формування окремих методик та подальшу їх адаптацію до розслідування у конкретному кримінальному провадженні [5, с. 44–45].

На думку В. В. Тищенко, метод, нехай навіть загальний, не може замінити всі теоретичні положення криміналістичної методики. З іншого боку, метод слід розглядати як інструмент, спосіб, за допомогою якого утворюється окрема методика розслідування, але не фактор, який обумовлює зміст і структуру такої методики. Автор вважає, що оптимізація окремих методик розслідування залежить від правильного визначення принципів їх формування у теорії та застосуванні у практиці [4, с. 172].

В. А. Журавель також підтримує ідею створення базової методики розслідування, де пропонує розглядати таку методику у вигляді інформаційно-пізнавальної моделі, що дозволить забезпечити впорядкування елементів в її структурі, більш тісний зв'язок між ними, а загалом — підвищити ефективність пізнавальних дій [2, с. 108–109].

З вищевикладеного випливає, що загальний метод розслідування і базова методика розслідування є тотожними поняттями. На нашу думку, сьогодні можна вести мову про можливість формування базової методики розслідування, але з урахуванням доволі високого рівня узагальнення останньої. Фактично, за своїм функціональним призначенням, базова методика розслідування злочинів виконує роль типової інформаційної моделі систематизуючи та закріплюючи відповідні структурні елементи, які повинні бути враховані під час розроблення видових методик розслідування. При цьому, базова криміналістична методика має виступати у ролі науково обґрунтованого орієнтиру для розроблення видових методик як вченими, так і слідчими. У зв'язку з цим вважаємо, що базова криміналістична методика повинна включати:

- опис типової структури криміналістичної характеристики злочинів, до якої необхідно включити базові елементи, які мають пріоритетне значення для злочинів усіх категорій;

- характеристику початкового етапу розслідування, зокрема: типові ситуації початку розслідування (наприклад, наявність чи відсутність інформації про злочинця); приблизний перелік та алгоритм початкових слідчих (розшукових) дій;

- характеристику подальшого етапу розслідування, зокрема приблизний перелік слідчих (розшукових) дій залежно від ситуації;

- систематизацію та характеристику негативних обставин, які можуть вплинути на розслідування та засоби їх подолання.

### *Список використаних джерел*

1. Гармаев Ю. П., Лубин А. Ф. Проблемы создания криминалистических методик расследования преступлений: Теория и практика. – СПб.: Издательство Р. Асланова «Юридический центр Пресс», 2006. – 303 с.
2. Журавель В. А. Криміналістичні методики: сучасні наукові концепції / В. А. Журавель – Х. : Вид. агенція «Апостіль», 2012. – 304 с.
3. Ларин А. М. Криминалистика и паракриминалистика. – М., 1996. – 192 с.
4. В. В. Тищенко Сучасний стан і деякі проблеми розвитку криміналістичної методики розслідування злочинів. // Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України № 1 (2014). – С. 170- 180.
5. Чурилов С. Н. Криминалистическая методика: История и современность. М., 2002. С. 44-45.

### **КАСЬКО В. М.**

Національний університет «Одеська юридична академія»,  
аспірант кафедри криміналістики

### **МІСЦЕ ТА ЗНАЧЕННЯ МЕТОДИКИ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ РЕЦИДИВІСТАМИ, В СИСТЕМІ КРИМІНАЛІСТИЧНИХ МЕТОДИК**

Криміналістична методика є заключним та базовим елементом криміналістики і виступає тим синтезуючим ядром, де застосовуються, об'єднуються та взаємодіють всі досягнення, розробки криміналістичної техніки та криміналістичної тактики. Адже, для того, щоб наука криміналістика успішно виконувала свої основні завдання, необхідно забезпечити слідчих належним арсеналом засобів, методів, розробок, прийомів для розслідування злочину. І саме наявність досконало розробленої криміналістичної методики багато в чому може забезпечити успіх розслідування злочину. На даний час розроблена велика кількість самих різноманітних методик розслідування злочинів, тому і не дивно, що в сучасній теорії криміналістики робилося багато спроб їх класифікувати. Критерії поділу — досить різноманітні і в той же час всі вони в чомусь пересікаються. Кожна з існуючих класифікаційних має наукове обґрунтування. Та не дивлячись на таке різноманіття поглядів, дослідження та дискусії тривають, зокрема у напрямі формування позавидових методик розслідування злочинів, до яких, на нашу думку, слушно віднести й методику розслідування злочинів вчинених рецидивістами. Спроби виокремлення такої методики робилися значною кількістю вчених, зокрема А. А. Закасовим, С. І. Болтенком, М. А. Саакином. Нажаль, вони не були підтримані іншими вченими та не набули широкого розповсюдження.